

Hodnocení diplomové práce

Jméno studenta:	Daniel Boucník
Název práce:	Analogie ve vědeckém diskurzu
Druh práce:	bakalářská diplomová práce
Hodnotil:	Mgr. Karel Šebela, Ph.D.
Druh hodnocení:	posudek oponenta
Datum:	27. května 2016

Stupeň hodnocení:	A 1 výborně	B 1- výborně mínus	C 2 velmi dobře	D 2- velmi dobře mínus	E 3 dobře	F 4 nevyhověl
	☐	☐	☒	☐	☐	☐

Dílčí hodnocení:

	Stupnice						
Hodnocení (+)	A	B	C	D	E	F	Hodnocení (-)
Probíhaly konzultace *	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Neprobíhaly konzultace
Znalost literatury k tématu	☒	☐	☐	☐	☐	☐	Neznalost literatury k tématu
Kriticky hodnotí zdroje	☐	☐	☐	☒	☐	☐	Nehodnotí použité zdroje
Dobrá struktura textu	☐	☐	☒	☐	☐	☐	Nevyhovující struktura textu
Argumentuje logicky správně	☐	☐	☒	☐	☐	☐	Neargumentuje logicky správně
Ucelený úvod a závěr	☐	☐	☐	☒	☐	☐	Nedostatečný úvod a závěr
Správný vědecký aparát	☒	☐	☐	☐	☐	☐	Nesprávný vědecký aparát
Kvalitní jazykové podání	☐	☐	☒	☐	☐	☐	Nekvalitní jazykové podání

* Vyplňuje jen vedoucí práce.

Kontrola plagiátorství:

Oponent nekontroloval práci v systému theses.cz.

Slovní hodnocení:

Tématem práce objasnění pojmu pravděpodobnostního úsudku z analogie, způsob, jakým ho využívá teorie D. Gentnerové a ukázání přípravy analogie pro použití v konstrukci hypotéz (str. 1). Již z této charakteristiky je vidět, že práce má velmi ambiciózní cíle a velmi široký rozsah tématu (či spíše témat). Téma je velmi zajímavé a bakalaureant se s ním potýká velmi statečně, nicméně můj celkový dojem z práce je takový, že pro bakalářskou práci se ukázalo jako příliš široké a náročné.

Jádro práce vidím v prezentaci teorie D. Gentnerové – zde je třeba ocenit, že autor vycházel z původní anglické primární literatury a musel se vypořádat z cizojazyčnou odbornou terminologií. Nicméně zde musím trvat na slovu „prezentace“ – textu chybí kritická analýza zdrojů, některé pasáže (např. historické příklady D. Gentnerové) se zdají být pouze parafrází primárního zdroje. To považuji za největší slabinu práce. U obhajoby bych tudíž uvítal Boucníkovo kritické zhodnocení dané teorie (kromě spíše terminologických poznámek v závěru práce). Z práce je vidět, že Boucník by takové kritické analýzy byl schopen, ale práce byla zjevně dokončována v časové tísní, mj. určitě způsobenou zamýšleným velkým rozsahem práce, který by vyžadoval mnohem delší čas na zpracování. Je dobře, že Boucník nakonec alespoň omezil rozsah témat, plánovaný v zásadách pro vypracování. Časová tíseň pravděpodobně způsobila občasná přehlédnutí (např. poslední kapitola končí čárkou, na str. 6 je termín „výrok“ brán jako synonymní mj. s premisou, což by z výroku V, který má být v daném kontextu závěrem, dělalo paradoxně premisu). i poměrně zhuštěný styl výkladu, který ztěžuje porozumění, viz dále.

V celé práci mám potíže s tím, jak je v ní samotná analogie chápána. První věta úvodu se zdá sugerovat, že řeč bude o úsudku z analogie. Tomu odpovídají i úvodní, spíše učebnicové části práce, kde se vymezují základní pojmy úsudku a druhů úsudku. Mimochodem, tyto pasáže mohly být mnohem kratší – Boucník zde parafrázuje učebnicová vymezení, v daném kontextu stačily krátké definice, navíc zde jsou celé podkapitoly věnované tématům abdukce či indukce, které s celkovým tématem souvisejí velmi volně. Čas a prostor věnovaný těmto částem měl být dle mého věnován spíše rozpracování teorie Gentnerové. Na str. 8 je zavedena konvence, že termín „analogie“ bude v dalším chápán ve smyslu „úsudek z analogie“. To potvrzuje tezi z úvodu. V dalším textu se ale dle mého tuto konvenci nedaří udržet – na vině jsou zde i Boucníkem probíraní autoři, např. Keynes, který rozlišuje jednotlivé části úsudku z analogie a označuje je jako pozitivní, negativní analogie (případně dále neutrální a hypotetická analogie, str. 14-15). Pokud daným rozlišením rozumím dobře, dané části úsudku z analogie nejsou samy úsudky z analogie. Dále, podle Gentnerové, analogie „jsou teoreticky nahlíženy jako strukturní zobrazení mezi doménami“ (srov. 22). Je strukturní zobrazení úsudek? Dále, dle autora Gentnerová rozlišuje mezi výkladovou a popisnou analogií. Tady mé zmatení ohledně termínu „analogie“ dosahuje vrcholu – ani výklad, ani popis obecně nejsou typy argumentu, podle Boucníka navíc Gentnerová zaměňuje popisnou analogii za metaforu (str. 33), což rozhodně také není argument. To je potvrzováno tím, že mezi příklady popisné analogie jsou uváděny básně (Elliot a Shakespeara), které jsou vše jiné než argumenty.

V kapitole 4.3.5 je popisná analogie shledána jako méně vhodná pro vědecké využití. K tomu mám dvě připomínky – a) v textu jsou jako příklady popisné analogie uváděny básně. Tato volba příkladů se zdá být velmi účelová až nefér – je jasné, že příklady vzaté z básnictví se ukáží být méně vhodné pro vědecké využití. b) – pokud je popisná analogie nástroj pro popsání určitého smyslového vjemu (str. 34), pak vzhledem k tomu, že úkolem vědy je i popis, by i popisná analogie mohla dojít využití ve

vědě. Nabízí se otázka, zda tu nedochází k redukci funkce vědy na vysvětlování, či zda není ztotožňování popisné analogie s metaforou příliš násilné.

Tyto poslední připomínky jsou však především výzvou do diskuse nad prací.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení C.

V Olomouci 28.5.2016